

Ilmastonmuutoksella on ihmisen kasvot

Ilmastonmuutoksen torjumisessa ja sen negatiivisiin vaikutuksiin sopeutumisessa on kysymys ihmisarvoisesta elämästä – ja monilla alueilla taistelusta eloonjäämisestä.

Ilmastonmuutos ja kehitys

Ilmastonmuutos- ja kehityskysymyksiä on ratkottava yhtä aikaa. Ilmastonmuutoksen vuoksi kehitys yhteistyöllä saavutetut tulokset uhkaavat valua hukkaan. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja ilmastonmuutoksen torjumisen onnistuminen vaativat köyhyyden vähentämistä.

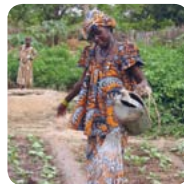
YK:n *Millennium Ecosystem Assessment* -arviointiraportin mukaan kaksi kolmasosaa ihmisille elintärkeistä ekosysteemipalveluista on vakavasti järkkynyt. Näitä ekosysteemipalveluita ovat esimerkiksi viljelykelpoinen maaperä, puhdas juomavesi ja luonnon monimuotoisuus. Kaikki ihmiset ovat riippuvaisia ekosysteemipalveluista, mutta köyhimpien ihmisten elämässä riippuvuus on välitöntä. Esimerkiksi yllättävä kuivuus voi viedä ainoan toimeentulomahdollisuuden, viljelykelpoisen maan.

Kehitysyhteistyössä ilmastonmuutos tulee huomioida kaikissa projekteissa. Vähintään tulee arvioida, onko ilmastonmuutos hankkeen kannalta oleellinen uhka. Ilmastonäkökulmien huomioon ottaminen tarkoittaa usein ihmisten elinmahdollisuuksien turvaamista: toimeentulon monipuolistamista, vesiturvaa, ruokaturvaa, terveyspalveluiden saatavuuden edistämistä, naisten ja lasten aseman parantamista.

Mitä Sinä voit tehdä?

- Pehdy lisää ilmasto- ja kehityskysymysten yhteyksiin:
www.sll.fi/ilmastonmuutos-ja-kehitys
- Tule mukaan ympäristö- ja kehitysjärjestöjen toimintaan tai perusta oma porukka!
- Tue ympäristö- ja kehitysjärjestöjen toimintaa rahallisesti
– YK:n kehitysaputavoite on 0,7 prosenttia maiden tuloista, näytä omalla toiminnallasi valtiolle mallia.
- Jos suunnittelet ja toteutat kehitysyhteistyöhankkeita, tee hankkeista ilmastoystävällisiä.
- Lähetä kirje tai soita kansanedustajalle tai euroedustajalle ja keskustele ilmasto-oikeudenmukaisuudesta.
- Pyri kohtuullisuuteen kulutusvalinnoissa, luo itsellesi sopivaa ilmastoystävällistä, onnellista arkea.
- Vaali ihmissuhteita tavarasuhteiden sijaan. Yhteinen aika voi olla hieno ja lahjoja arvokkaampaa.
- Ota ilmastonmuutos osaksi kahvipöytäkeskusteluja.
- Laajenna maailmankuvaasi tutustumalla eri puolilta maailmaa tuleviin ihmisiin.

Suomen luonnonsuojeluliitto esittää:

Ilmastoystävällisten kehitysyhteistyöhankkeiden lähtökohtia:

- **Haavoittuvuuden vähentäminen.**
Haavoittuvuuden vähentämisen keinoja ovat esimerkiksi ruokaturvan parantaminen, terveystiedon ja terveystalouden saatavuuden edistäminen, luonnonvarojen kestävään käyttöön perustuvien selviytymisstrategioiden tukeminen, maan syrjäisetkin osat huomioivan talouspolitiikan edistäminen, äärimmäisiin sääilmiöihin varautuminen esimerkiksi asuntojen sijoittelussa ja muussa infrastruktuurissa sekä luonnononnettomuuksien aiheuttamien riskien vähentäminen.
- **Paikallisyhteisöjen kapasiteetin vahvistaminen.**
Ilmastohaavoittuvuuden vähentäminen on usein yhteydessä paikallisyhteisöjen voimistumiseen. Sosiaalisten turvaverkkojen vahvistaminen, naisten ja lasten aseman parantaminen, luonnonvarojen kestävästi hyödynnettävien elinkeinojen luominen ja tukeminen, tiedonkulun parantaminen ja taloudellisten riskien vähentäminen ovat keinoja, joilla voi tukea paikallisyhteisöjen varautumista ilmastonmuutokseen. Paikallisyhteisöjen kapasiteettia voi vahvistaa myös tukemalla järjestäytymistä ja paikallisyhteisöjen mahdollisuuksia vaikuttaa valtion instituutioihin.
- **Toimeentulomahdollisuuksien monipuolistaminen.**
Toimeentulomahdollisuuksia voi monipuolistaa sekä paikallisten taitojen ylläpidon, että tietopohjan kasvatamisen kautta. Maatalous on erityisen haavoittuvainen ala ilmastonmuutoksen kannalta ja esimerkiksi maatalouselinkeinon monipuolistaminen voi auttaa epävarmoissa oloissa.

- **Ekosysteemien ylläpito ja ekosysteemipalveluiden saatavuuden turvaaminen.**

Ilman perustavan laatuista ekosysteemipalveluita, kuten juomavettä, paikallisyhteisöt eivät voi selvitä. Energian saatavuuden parantamisessa ilmastonäkökulmien huomiointi tarkoittaa paikallisiin, uusiutuvan energian lähteisiin nojaavien kestävien energiamuotojen edistämistä ja riippuvuuden vähentämistä fossiilisista polttoaineista, sekä puun polttamisesta, mikäli puusta on pulaa.

- **Tietopohjan vahvistaminen.**

Selvitetään, miten yhteisöt ovat selvinneet alueen ilmasto-oloissa aiemmin ja millä keinoilla ihmiset selviävät nykyisistä ilmastovaihteluista ja miten he ovat sopeutuneet niihin. Hankkeessa vahvistetaan näitä paikallisia selviytymisstrategioita, esimerkiksi yhdistämällä paikallistietoon tieteellistä tietoa. Samalla kerrotaan paikallisyhteisöille, mitä ilmastolle on tapahtumassa ja miksi. Tietopohjan vahvistamisen tavoitteena on myös vaikuttamistaitojen kehittäminen. Hankkeessa voidaan esimerkiksi rakentaa yhteyksiä paikallishallintoon ja muihin sidosryhmiin, jotta yhteisöllä olisi parempi pääsy tietoon ja muihin resursseihin.

Lähteet:

- Berger, Rachel ja Ali, Mohammad 2008. Adaptation in South Asia. Tiempo – A Bulletin on Climate and Development. Issue 68, s. 22-24.
- DFID 2004. Key sheet: The Impact of Climate Change on the Vulnerability of the Poor.
- Millennium Ecosystem Assessment. Ecosystems and Human Well-being. 2005.
- Moench, Marcus ja Dixit, Ajaya 2007. Working with the Winds of Change. Toward Strategies for Responding to the Risks Associated with Climate Change and other Hazards.

Ilmasto-oikeutta!

Viime vuosien aikana maailman kasvihuonekaasupäästöt ovat kasvaneet nopeammin kuin pahimmissakaan ennusteissa on pystytty arvioimaan. Jos päästöjä ei rajoiteta, ihmiskunnan tulevaisuus vaarantuu 100–200 vuoden sisällä. Ilmastopäästöjen vähentämisessä on kyse ihmisten hengissä säilymisen ja elämän edellytysten turvaamisesta maapallolla. Teollisuusmaiden, kuten Suomen, on leikattava päästöjä nopeasti ja paljon.

Ilmastonmuutos on oikeudenmukaisuuskysymys:

- Teollisuusmaiden ihmisten aiheuttamasta ongelmasta joutuvat eniten kärsimään köyhimmät ja vähiten päästöjä aiheuttaneet.
- Nykysukupolvet vaikuttavat rajusti tulevien sukupolvien elinmahdollisuuksiin.
- Haavoittuvimpien ääni kuuluu ilmasto-politiikassa tällä hetkellä heikoimmin.

Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Kotkankatu 9, 00510 Helsinki

p. (09) 228 081 • fax (09) 228 08 200 • info@sll.fi • www.sll.fi